

1. GAIA: ERREGAI SOLIDOAK

JARDUERA PRAKTIKOAK (ENUNTZIATUAK)

Maite de Blas Martín
Aitziber Iriondo Hernández
Blanca Mª Caballero Iglesias

Bilboko Ingeniaritza Eskola
Ingeniaritza Kimikoa eta Ingurumenaren Ingeniaritza

IKATZEN SAILKAPENARI BURUZKO ARIKETAK

JARDUERA PRAKTIKOEN ENUNTZIATUAK

I) Zenbakizko ariketak:

1.1 eta 1.2 ariketak

Lizentzia publikoan
Pixabay webgunean
argitaraturiko irudia [\[1\]](#)

IKATZEN SAILKAPENARI BURUZKO ARIKETAK

1.1 ARIKETA. Ondoko taulako datuak kontuan hartuz, hurrengo galderak erantzun:

Jasotako lagina	Hezetasun totala (%)	Errautsak (%)	Materia Lurrunkorra (%)	S (%)	GBA (kcal/kg)	Arragoaren puzte-indizea	Gray-King saiakuntza
A	7,0	9,7	32,5	4,0	6116	1	D mota
B	4,2	8,1	21,7	1,0	7800	5	G ₅ mota

- a) Esan zein motatako ikatza den ASTM sailkapenaren eta nazioarteko sailkapenaren arabera.
- b) Ikatzak maila handienetik txikienera ordenatu itzazu.

* Ikatzen sailkapen-taulak kontsultatu (1.A eta 1.B taulak).

IKATZEN SAILKAPENARI BURUZKO ARIKETAK

1.2 ARIKETA. *Ikatz baten berehalako analisia eta analisi elementalaren emaitzak, ikatza jaso den moduan (% pisuan), ondokoak dira:*

Berehalako analisia: *hezetasuna = % 2,3; errautsak = % 5,8; materia lurrunkorra = % 35,0.*

Analisi elementala: *C = % 78,1; H = % 5,1; N = % 0,9; S = % 0,9.*

Ikatzaren (oinarri berean) goiko berotze-ahalmena 7371 kcal/kg da eta arragoaren puzte-indizea 2,0 da. Era berean, Gray-King saiakuntzaren bidez ikatzak E motako kokea eratzen duela zehaztu da.

Ikatza sailkatu ASTM sailkapenaren eta nazioarteko sailkapenaren arabera:

a) Ikatzaren beheko berotze-ahalmena kalkulatu, (ar) oinarrian datu esperimentala kontuan hartuz eta (d) oinarrian Dulong formula abiapuntu moduan hartuz.

b) Lortutako BBA(d) balioak, datu esperimentaletik eta Dulong formulatik, konparatu itzazu.

** Ikatzen sailkapen-taulak kontsultatu (1.A eta 1.B taulak).*

IKATZEN SAILKAPEN-TAULAK

1.A taula. Ikatzen ASTM sailkapena (ASTM D388 arautik egileek moldatua)

Klasea	Taldea	Karbono Finkoaren (CF) edo berotze- ahalmenaren (BA) mugak		Propietate fisikoak
I. Antrazita (a)	1.- Metaantrazita 2.- Antrazita 3.- Semiantrazita (b)	CF>%98 %92<CF<%98 %86<CF<%92	ML<2 %2<ML<%8 %8<ML<%14	Ez-aglomeratzailea
II. Bituminosoa (c)(d)(e)	1.- Bituminosoa, ML-eduki txikikoa 2.- Bituminosoa, bitarteko ML-edukikoa 3.- Bituminosoa A, ML-eduki altukoa 4.- Bituminosoa B, ML-eduki altukoa 5.- Bituminosoa C, ML-eduki altukoa	%78<CF<%86 %69<CF<%78 CF<%69 7220<BA<7780 6110<BA<7220	%14<ML<%22 %22<ML<%31 ML>%31	Aglomeratzailea edo eragile atmosferikoek aldatu dezaketena (Arragoaren PI>1)
III. Azpibituminosoa	1.- Azpibituminosoa A 2.- Azpibituminosoa B 3.- Azpibituminosoa C	6110<BA<7220 5280<BA<6110 4610<BA<5280		Aglomeratzailea edo eragile atmosferikoek aldatu dezaketena (Arragoaren PI≤1)
IV. Lignitoa	1.- Lignitoa 2.- Lignito nabarra	BA<4610 BA<4610		Ez-aglomeratzailea
Laburdurak	CF- karbono finkoa (lehorra eta materia mineralik gabe). BA- goiko berotze-ahalmena, hezea (unitateak: kcal/kg, oinarria: hezetasun natural atxikiarekin eta materia mineralik gabekoa). ML- materia lurrunkorra (lehorra eta materia mineralik gabe).			
(a)	Nolabaiteko propietate fisiko zein kimiko dituzten zenbait ikatz ez dira kontuan hartzen (ikus ASTM D 388 araua).			
(b)	Ikatza aglutinatzailea bada "bituminosoen" taldean, materia lurrunkor eduki txikia dutenetan, sailkatzen da.			
(c)	Ikatz bituminosoen talde bakoitzean kokizatzaileak ez diren ikatzak aurkitu daitezkeela onartzen da.			
(d)	CF≥% 69 duten ikatzek (lehorra eta materia mineralik gabe) CF-ren arabera sailkatu behar dira, horien BA kontuan hartu gabe.			
(e)	Bituminosoa C, ML-eduki altuko ikatzen artean hiru aldaera daude (1: ikatz aglutinatzaileak eta eragile atmosferikoek aldatu ezin dezaketinak; 2: ikatz aglutinatzaileak eta eragile atmosferikoek aldatu dezaketinak; 3: aglutinatzaileak ez diren ikatzak eta eragile atmosferikoek aldatu ezin dezaketinak).			

1. GAIA

IKATZEN SAILKAPEN-TAULAK

1.B taula. Ikatzen nazioarteko sailkapena. Bibliografiako datuetatik egileek moldatua (J.G. Speight, 1983)

TALDEAK (ahalmen-kokizatzailearen arabera zehaztuta).			Zenbaki konbentzionalak											AZPITALDEAK (ahalmen-kokizatzailearen arabera zehaztuta)		
Taldezkoa	Taldearen determinazio-parametroa (aukeran)		Zenbaki konbentzionalaren lehen zifrak klasea adierazten du, materia lurrunkorraren edukiaren (ML)%33 duten ikatzak) edo berotze-ahalmenaren (ML)% 33 duten ikatzak) arabera zehaztuta											Taldezkoa	Taldearen determinazio-parametroa (aukeran)	
	Arragoaren puzte-indizea	Roga indizea	Bigarren zifrak taldea zehazten du, ahalmen aglutinatzailearen arabera zehaztuta Hirugarren zifrak azpitaldea zehazten du, ahalmen-kokizatzailearen arabera zehaztuta												Dilatometro-saiakuntza	Gray-King saiakuntza
3	>4	>45					435	535	635				5	>140	>G8	
						334	434	534	634				4	>50-140	>G5-G8	
						333	433	533	633	733			3	>0-50	>G1-G4	
						332 a (a)	332 b (b)	432	532	632	732	832	2	<0	E-G	
2	2 1/2-4	>20-45				323	423	523	623	723	823	3	>0-50	G1-G4		
						322	422	522	622	722	822	2	<0	E-G		
						321	421	521	621	721	821	1	Uzkurdura baino ez	B-D		
1	1-2	>5-20			212	312	412	512	612	712	812	2	<0	E-G		
					211	311	411	511	611	711	811	1	Uzkurdura baino ez	B-D		
0	0-1/2	0-5		100 A	100 B	200	300	400	500	600	700	800	900	0	<0	A
Klase zenbakia.....			0	1		2	3	4	5	6	7	8	9	Adierazgarri moduan, ondoko klaseek materia lurrunkorraren gutxi gorabeherako edukiak dituzte:		
Klasearen determinazio-parametroak	Materia lurrunkorra (lehorra, errautsik gabekoa)		0-3	>3-10		>10-14	>14-20	>20-28	>33	>33	>33	>33	>33	6 Klasea..... % 33-41		
	Berotze-ahalmena *(hezea eta errautsik gabekoa)			>3-6,5	>6,5-10									7 Klasea..... % 33-44		
										>7750	>7220-7750	>6100-7200	>5700-6100	8 Klasea% 35-50		
														9 Klasea..... % 45-50		
Klaseak																
Materia lurrunkorraren edukiaren arabera zehaztuta (materia lurrunkorra % 33 arte duten ikatzak) edo berotze-ahalmenaren arabera zehaztuta (materia lurrunkorra % 33 baino gehiago duten ikatzak).																
(a) 322 a.....> % 14-16 materia lurrunkorra duten ikatzek.																
(b) 322 b.....> %16-20 materia lurrunkorra duten ikatzek.																
*Produktu hezearen berotze-ahalmena, errautsik gabekoa eta kcal/kg-an adierazita. Hezetasun-edukiak, tenperatura = 30 °C eta hezetasun erlatiboa = % 96 duen atmosferan atxikitako hezetasunari dagokio.																

